

Науковий вісник ПУЕТ. Серія «Економічні науки». – 2012. – № 3 (54). – С. 181 – 187.

REFERENCES

- Anankina, E. L. et al. *Kontrolling kak instrument upravleniia predpriiatem* [Controlling as a tool of management]. Moscow: Audit; YuNITI, 2002.
- Breyli, R., and Mayers, S. *Printsipy korporativnykh finansov* [Principles of Corporate Finance]. Moscow: Olimp-Biznes, 2010.
- Blank, I. A. *Upravlenie prybyliu* [Management profit]. Kyiv: Nika-Tsent; Elga, 2002.
- Eliseeva, I. I., and Yuzbashev, M. M. *Obshchaia teoriia statistiki* [General Theory of Statistics]. Moscow: Finansy i statistika, 2002.
- Ekkerson, U. U. *Paneli indikatorov kak instrument upravleniia: kliuchevye pokazateli effektivnosti, monitoring deiatel'nosti, otsenka rezultatov* [Dashboards as a management tool: the key performance indicators, monitoring activities, evaluation of results]. Moscow: Alpina Biznes Buks, 2007.

- Halitsyn, V. K. *Systemy monitoringhu* [Monitoring systems]. Kyiv: KNEU, 2000.
- Kolass, B. *Upravlenie finansovoy deiatel'nostiu predpriatiia. Problemy, kontseptsii i metody* [Financial management of the enterprise. Problems, concepts and methods]. Moscow: Finansy; YuNITI, 1997.
- Kozub, V. O. "Systema pokaznykh monitorynhu finansovykh rezultativ torhovel'nogo pidpriemstva" [The system of indicators for monitoring the financial performance of commercial enterprise]. *Naukovyi visnyk PUET. Seriiia «Ekonomichni nauky»*, no. 3 (54) (2012): 181-187.
- Mayer, E. *Kontrolling kak sistema myshleniia i upravleniia* [Controlling the system thinking and management]. Moscow: Finansy i statistika, 1993.
- Teoretychni osnovy konkurentnoi stratehii pidpriemstva* [The theoretical basis of competitive strategy]. Kharkiv: INZHEK, 2006.
- Vlasova, N. O., and Melushova, I. Yu. *Efektivnist formuvannia finansovykh rezultativ pidpriemstv rozdrubnoi torhivli* [The efficiency of formation of financial results of retailers]. Kharkiv: KhDUKht, 2008.

УДК 330.341

АКУМУЛЯЦІЙНА ЕКСПЛУАТАЦІЯ РЕСУРСІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФУНКЦІОНАЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

© 2015 БОЯРИНОВА К. О.

УДК 330.341

Бояринова К. О. Акумуляційна експлуатація ресурсів у забезпеченні функціональності промислового підприємства

Мета статті полягає в обґрунтуванні продуктивної акумуляційної експлуатації ресурсів у забезпеченні функціональності промислового підприємства та доведенні її доцільності порівняно з традиційною. Узагальнення наукових праць вчених визначило необхідність розгляду ресурсів як активів. Результати дослідження включають порівняння простої та продуктивної акумуляційної експлуатації ресурсів. Визначено та обґрунтовано етапи продуктивної акумуляційної експлуатації ресурсів та її значення в забезпеченні функціональності підприємства, у розвитку інноваційного управління виробничо-економічної системи. Перспективами подальших досліджень у даному контексті є розроблення методів виявлення комерційної придатності похідних ресурсів, створюваних підприємством у процесі виробничо-економічної діяльності.

Ключові слова: ресурси, експлуатація, продуктивна акумуляція, функціональність підприємства.

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 10.

Бояринова Катерина Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (пр. Перемоги, 37, Київ, 03056, Україна)
E-mail: boyarinovaea@ukr.net

УДК 330.341

Бояринова Е. А. Акумуляционная эксплуатация ресурсов в обеспечении функциональности промышленного предприятия
Цель статьи заключается в обосновании продуктивной аккумуляционной эксплуатации ресурсов в обеспечении функциональности промышленного предприятия и доказательстве ее целесообразности по сравнению с традиционной. Обобщение научных трудов ученых определило необходимость рассмотрения ресурсов как активов. Результаты исследования включают сравнения простой и продуктивной аккумуляционной эксплуатации ресурсов. Определены и обоснованы этапы продуктивной аккумуляционной эксплуатации ресурсов и ее значение в обеспечении функциональности предприятия, в развитии инновационного управления производственно-экономической системы. Перспективой дальнейших исследований в данном контексте является разработка методов выявления коммерческой пригодности производных ресурсов, создаваемых предприятием в процессе производственно-экономической деятельности.

Ключевые слова: ресурсы, эксплуатация, продуктивная аккумуляция, функциональность предприятия.

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Библ.:** 10.

Бояринова Екатерина Александровна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры менеджмента, Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт» (пр. Победы, 37, Киев, 03056, Украина)
E-mail: boyarinovaea@ukr.net

UDC 330.341

Boyarynova K. O. Accumulative Exploitation of Resources in Ensuring the Functionality of Industrial Enterprise

The article is aimed at substantiation of productive accumulative resource exploitation for ensuring functionality of industrial enterprise, proving its usefulness compared to traditional. A synthesis of scientific works by scientists has determined the need to consider resources as assets. The results of the study include comparison of the simple and the productive accumulative resource exploitation. Stages of productive accumulative resource exploitation, its importance in ensuring the functionality of enterprise, in the development of innovative management of production-economic system have been determined and substantiated. Prospect of further research in this context is development of methods for detection of merchantability of the derived resources, created by enterprise in the process of production-economic activity.

Key words: resources, exploitation, productive accumulation, functionality of enterprise.

Pic.: 2. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 10.

Boyarynova Kateryna O. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management, National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute» (pr. Peremogy, 37, Kyiv, 03056, Ukraine)
E-mail: boyarinovaea@ukr.net

Функціонування будь-якого підприємства або організації є виробничим процесом, де сукупність взаємопов'язаних технологічних і адміністративно-організаційних циклів спрямовано на перетворення ресурсів підприємства в певний продукт чи послугу [1]. Функціональність підприємства як продуктивність його виробничо-економічної та бізнес-системи потребує ефективної акумуляції ресурсів, що не зводиться до їх простого використання у виробничих, організаційних, управлінських процесах. Інноваційний підхід до управління актуалізує питання продуктивної акумуляції ресурсного потенціалу.

Трансформація ресурсів в активи предметно розглядається науковцями, зокрема І. М. Репіною [2, 3], ефективне їх використання досліджується Н. І. Решетько [6, 7], активізацію резервів аналізує Р. І. Бармуцький [5]. Однак інноваційне управління процесами забезпечення господарсько-економічної діяльності потребує додаткового розгляду питання експлуатації ресурсів промисловими підприємствами.

Метою статті є обґрунтування продуктивної акумуляційної експлуатації ресурсів у забезпеченні функціональності промислового підприємства та доведення її доцільності порівняно з традиційною.

Основоположним акцентом експлуатації ресурсів є їх перетворення в активи. У табл. 1 наведено моделі трансформації ресурсів в активи підприємства за трьома головними варіантами її існування.

І. М. Репіна в такому контексті пропонує модель трансформації ресурсів в активи підприємства, що включає елементи: ідентифікація (відокремлення економічних ресурсів серед загальних ресурсів простору), активізація (процеси відбору та комбінації економічних ресурсів підприємства, у результаті активізації утворюється категорія «активи»), продукування (використання наявних активів для досягнення результату), консолідація (консолідація економічного, соціального й екологічного результату), визнання (підвищення рівня конкурентоспроможності суб'єкта господарювання) [3] (рис. 1).

За продуктивної акумуляційної експлуатації ресурсів до простої активізації ресурсного потенціалу додається доведення до рівня потреби наявних ресурсів, генерування та продукування недостатніх складових.

На рис. 2 наведено просту та продуктивну моделі акумуляційної експлуатації ресурсів промислового

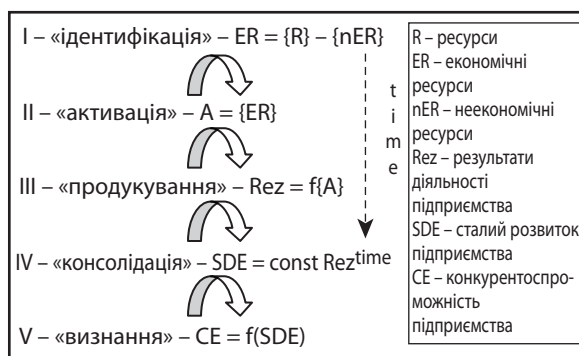

Рис. 1. Каскад елементів моделі трансформації ресурсів у активи підприємства

Джерело: [3, с. 35]

підприємства. Акумуляційна експлуатація ресурсів підприємства вміщує в собі три основні фази: фазу залучення, фазу використання ресурсів та фазу деактивації ресурсів. Проста модель акумуляційної експлуатації ресурсів вміщує стандартні етапи, за фазами реалізації, що присутні на промислових підприємствах. Продуктивна модель, яка притаманна підприємствам, що стали на інноваційний шлях розвитку, вміщує додаткові етапи, які поєднуються з основними. Так, за першою фазою процесу акумуляційної експлуатації ресурсів етап «аналіз наявних ресурсів підприємства» є більш розгорнутим і включає аналіз інноваційного потенціалу, а також аналіз латентного ресурсного та інноваційного потенціалів.

О. В. Фарат, Р. Р. Русин-Гриник надають характеристику базовому, пересічному та прихованому потенціалам підприємства. Базовий інноваційний потенціал забезпечує можливість реалізації інноваційної діяльності, досягнення цілей, створення економічних цінностей та одержання прибутків від діяльності, пов'язаний з конкурентними перевагами підприємства; пересічний потенціал – активи, що забезпечують використання інших складових потенціалу; прихований інноваційний потенціал – це активи, що не мають конкретної переваги на сучасному етапі, але можуть набути ознак базових коштів (кадровий потенціал, накопичений досвід роботи тощо), у разі набуття прихованого потенціалу певного рівня він може реалізований як новий напрям бізнесу, удосконалення продукції або процесів поліпшення і т. ін. [4, с. 275]. Р. І. Бармуцький визначає, що «характеризуючи прихований інноваційний потенціал..., ми характе-

Таблиця 1

Моделі трансформації ресурсів в активи підприємства

Назва	Зміст моделі	Значення мультиплікатора співвідношення ресурсів та результатів
Прогресивна	З невеликого ресурсного пакета обираються активи, які здатні досягти суттєвих результатів	Більше 1
Одинична	Відтворюється така кількість результату, яка була запропонована для вибору ресурсів	1
Регресивна	Присутня вимогливість до параметрів ресурсів на вході, проте продукує мізерні результати на виході	Менше 1

Джерело: складено на основі [2, с. 673–674].

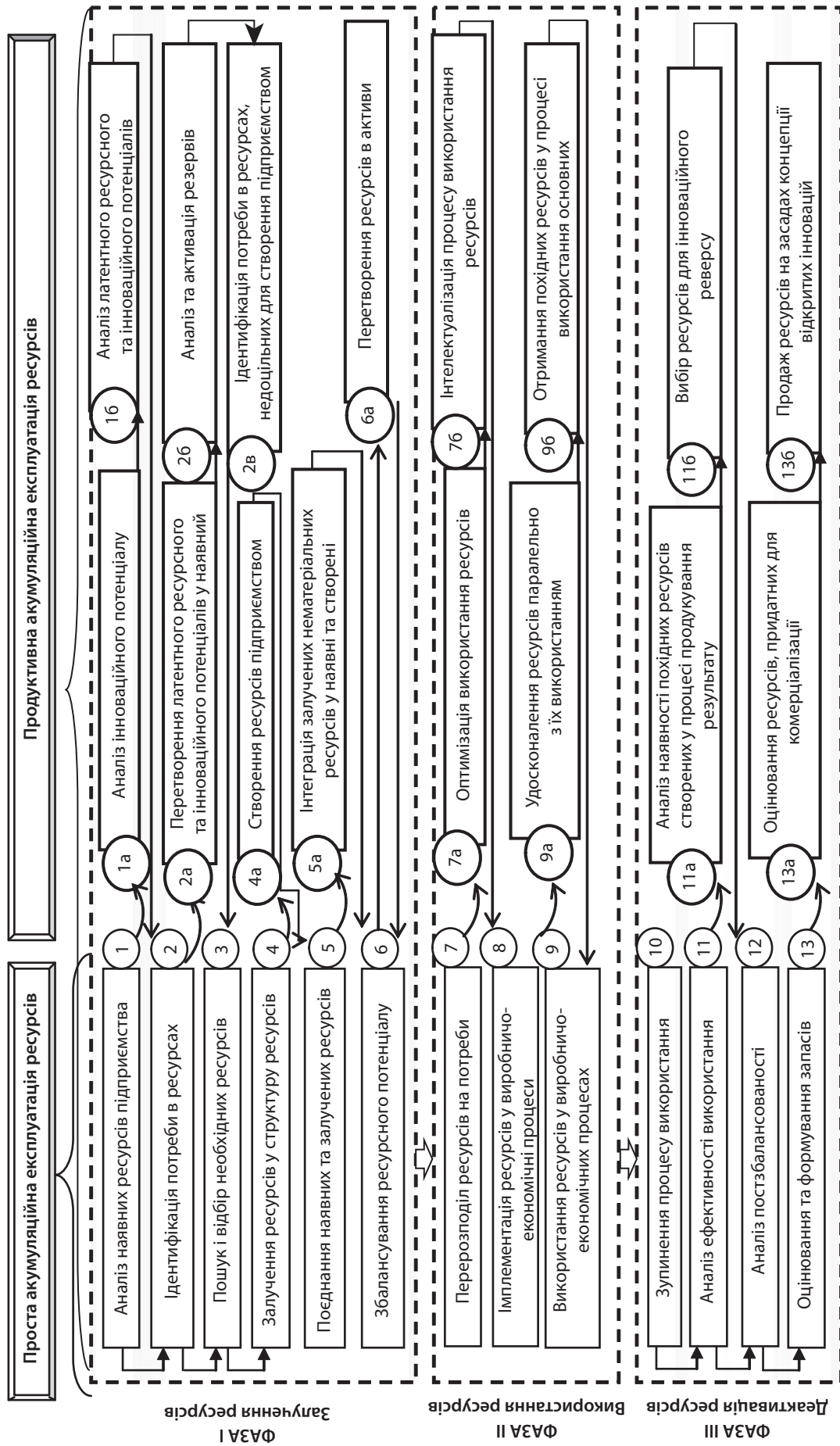

Рис. 2. Компаративна схема простої та продуктивної акумуляції експлуатації ресурсів промислового підприємства

Джерело: складено автором.

ризуємо приховану перспективу, закладену в ресурсах, тобто існуючу можливість» [5, с. 94].

Раціональне використання ресурсів, як зазначає Н. І. Решетько, у виробництві є зменшення їх частки, що припадає на кожну грошову одиницю готової продукції, тобто зниження ресурсомісткості продукції й відповідно ріст ресурсовіддачі [6]. Погоджуємось із його твердженням, що недооцінення прихованого потенціалу на передвиробничій стадії призводить до величезних збитків, а в удосконаленні технічної підготовки, аналізі контрольних серій, що передують запуску в серійне виробництво, таїться деколи більший потенціал, ніж в самому виробництві [7].

Таким чином, аналіз латентного ресурсного та інноваційного потенціалів визначає наявність у підприємства додаткових можливостей, які є прихованими та раніше не застосовуваними підприємством. Важливим моментом цього процесу є економія витрат на закупівлю ресурсів, які вже є наявними на підприємстві, однак не перетвореними з ресурсів у актив. Ідентифікація потреби в ресурсах в продуктивній акумуляційній експлуатації ресурсів доповнюється перетворенням латентного ресурсного та інноваційного потенціалів у наявний.

До етапу ідентифікації потреби в ресурсах додається також аналіз та активація резервів підприємства. Альтернативною формою вирішення питань підвищення інноваційної активності для вітчизняних промислових підприємств має стати використання та ефективне управління інноваційними резервами підприємства. А. М. Омаров передбачає під резервами «невикористані можливості вдосконалення виробництва та поліпшенням показників роботи у результаті науково-технічного прогресу, провідній організації виробництва та праці, поширення досвіду кращих колективів, і навіть усунення втрат виробничих ресурсів» [8, с. 35]. Пошук резервів передбачає комплекс досліджень, пов'язаний з утворенням, виявленням і використанням резервів:

1) виявлення резервів, що можуть бути використані для розвитку інноваційної діяльності підприємства та підвищення його інноваційної активності;

2) аналіз доцільності використання резервів з точки зору «вдалості» за часовою ознакою та їх потреби в інших сферах діяльності підприємства;

3) оцінювання економічної ефективності реалізації проекту підвищення інноваційної активності за рахунок використання резервів;

4) реалізація організаційно-економічних заходів підвищення інноваційної активності на основі використання резервів.

Крім зазначеного, також здійснюється ідентифікація потреби в ресурсах, недоцільних для створення, обумовлена економією та оптимізацією використання ресурсів підприємства. У разі недоцільності або високої вартості процесу створення, що є економічно невідповідним, інноваційні ресурси, такі як технологія чи компоненти або ж сировинна база тощо, закуповуються у постачальників або ж на патентно-ліцензійній основі у власників інновації. Залежно від бізнес-моделі, яку ви-

користовує підприємство та цільового орієнтування виробничої системи на кінцевий продукт визначається інноваційна та економічна доцільність створення, зважена на балансі доречності, вартості та потреби.

Залучення ресурсів у структуру ресурсів підприємства за продуктивною акумуляційною експлуатацією супроводжується доцільним створенням ресурсів безпосередньо на підприємстві. Цей процес пояснюється необхідністю забезпечення ресурсами створювані ресурси. Етап поєднання наявних та залучених ресурсів доповнюється інтеграцією залучених нематеріальних ресурсів в наявні та створені. Така інтеграція передбачає використання нематеріальних активів як у процесі виробництва так і у розвитку ресурсної бази. Завершення фази залучення ресурсів за продуктивною моделлю визначається перетворенням ресурсів в активи, що можуть бути використані як для виробничо-економічних процесів так і для розвитку підприємства.

Другою фазою акумуляційної експлуатації ресурсів є їх використання, що починається з перерозподілу ресурсів на потреби, а за продуктивної моделі – включає оптимізацію використання ресурсів та інтелектуалізацію процесу.

Постіндустріальне суспільство визначається в тому числі як суспільство, в якому клас технічних фахівців став професійною основною групою і, що найважливіше, в якому впровадження нововведень все більшою мірою стало залежати від досягнення теоретичного знання [9, с. 27]. Виділяють ряд характеристик інтелектуалізації економічної діяльності [9, с. 35–38]:

1) інтелектуалізація економічної діяльності є іманентною властивістю або атрибутом господарської діяльності;

2) інтелектуалізація господарської діяльності безпосередньо не визначається інформатизацією суспільства та економіки; розвиток процесів інформатизації лише сприяє прискоренню інтелектуалізації економічного буття;

3) сучасний процес інтелектуалізації економічної діяльності являє собою «заперечення заперечення» попередніх періодів господарських відносин і людських взаємодій;

4) інтелектуалізація економічних транзакцій і всього відтворювального процесу жодним чином не применшує пріоритету і основоположної ролі матеріального виробництва, сфера матеріального виробництва набуває нової якості.

Виходячи із зазначеного, інтелектуалізація процесу використання ресурсів передбачає використання інформатизації та автоматизації процесів розподілу та використання ресурсів, CALS-технологій; використання поряд з матеріальними ресурсами підприємства нематеріальних; використання стандартного ресурсного забезпечення у новій якості або модифікація ресурсної бази; підвищення інтелектуального рівня трудових ресурсів, модернізація активних основних засобів; застосування інструментів розширеного відтворення ресурсів та методів, що ґрунтуються на сталому розвитку і т. ін.

Використання ресурсів у виробничо-економічних процесах за продуктової акумуляційної експлуатації включає вдосконалення використання ресурсів паралельно з їх використанням на засадах раціоналізаторства та постійного моніторингу процесів якості, рівня розвитку складових потенціалу підприємства включно з людським капіталом. Також даний етап доповнюється отриманням похідних ресурсів у процесі використання основних. Промислові підприємства під час удосконалення ресурсної бази чи у процесі інноваційно орієнтованого виробництва можуть отримувати похідні результати у вигляді модифікованих ресурсів, технологій тощо, а також невикористані ресурси, створені на попередній фазі. Контролювання їх отримання та формування портфелю таких ресурсів формуватиме додаткову пропозицію підприємств крім результатів основної діяльності.

Завершальною фазою акумуляційної експлуатації ресурсів є їх деактивація, що включає зупинення процесу використання, аналіз ефективності використання, постбалансованості, оцінювання та формування запасів. За продуктивної моделі здійснюється аналіз похідних ресурсів, створених у процесі продукування результату, а також вибір ресурсів для інноваційного реверсу. Під інноваційним реверсом розуміється зворотній процес інтегрування надбаних у процесі функціонування інноваційних надбань в потенціал підприємства.

Завершальний етап третьої фази супроводжується оцінюванням ресурсів, придатних для комерціалізації. Ресурси, що не підлягають інноваційному реверсу, виводяться з обігу та набувають статусу придатних для продажу. На цьому етапі відбувається оцінювання та відбір методу продажу, забезпечення прав інтелектуальної власності на новостворений ресурс тощо. Надалі відбувається продаж ресурсів на засадах концепції відкритих інновацій.

Причинами, які вплинули на зсув діяльності компаній на користь відкритих інновацій, вважають [10]:

- ✦ інтенсивне поширення корисних знань між суб'єктами інноваційної діяльності;
- ✦ неможливість повною мірою використовувати ідеї, які згодом могли бути втрачені;
- ✦ відсутність у компаній необхідних ресурсів, устаткування для використання у виробництві багатьох запатентованих розробок;
- ✦ залежність цінності ідеї або технології від типу використовуваної бізнес-моделі компанії;
- ✦ потреба в активному отриманні та поширенні інтелектуальної власності з метою створення відкритого ринку інтелектуальної власності.

Ефективне використання інновацій передбачає їх успішну реалізацію різними шляхами: самостійне користування винаходами, продаж ліцензій, надання права користування іншим компаніям, що діють всередині однієї корпорації на визначених умовах, створення спін-офф компаній тощо.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження визначає доцільність розгляду ресурсів підприємства не як об'єкта використання, а як активу, що може принести основний і похідний результати. Продуктивна акумуляційна експлуатація

ресурсів сприятиме розвитку інноваційного управління виробничо-економічної та бізнес-системи промислового підприємства. Подальші дослідження у цьому контексті мають бути спрямовані на розроблення методів виявлення комерційної придатності похідних ресурсів, створюваних підприємством. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Шерр А.-В. Бизнес-процессы. Основные понятия. Теория. Методы / А.-В. Шерр – СПб.: Весть-Метатехнология, 2000. – 340 с.
2. Репіна І. М. Моделі трансформації ресурсів в активи підприємства / І. М. Репіна // Формування ринкової економіки: зб. наук. праць. Спец. вип. Регіональний розвиток України: проблеми та перспективи. – Ч. II. – К.: КНЕУ, 2011. – С. 668 – 675.
3. Репіна І. М. Діалектичні протиріччя трансформації ресурсів в активи підприємства / І. М. Репіна // Економічний часопис – XXI. – 2012. – № 11-12 (1). – С. 34 – 36.
4. Фарат О. В. Формування структури інноваційного потенціалу підприємства та особливості управління його розвитком / О. В. Фарат, Р. Р. Русин-Гриник // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – 2010. – № 684. – С. 273 – 277.
5. Бармуцкий Р. И. Методология выявления скрытых резервов инновационного потенциала предприятия / Р. И. Бармуцкий // Вестник БНТУ. – 2010. – № 4. – С. 94 – 98.
6. Решетько Н. И. Показатели оценки эффективности деятельности отечественного инфокоммуникационного комплекса / Н. И. Решетько // Инновации в науке. – 2013. – № 28. – С. 176 – 180.
7. Решетько Н. И. Роль CRM-систем в разработке и реализации стратегии развития предприятия / Н. И. Решетько // Менеджмент в России и за рубежом. – 2007. – № 6. – С. 138 – 141.
8. Омаров А. М. Экономика промышленного предприятия / А. М. Омаров. – М.: Экономика, 1995. – 350 с.
9. Воронин В. Б. Развитие институциональных условий стратегического управления предприятия в информационной экономике: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / В. Б. Воронин. – Москва, 2006. – 179 с.
10. Андреев А. А. Открытые инновации / А. А. Андреев // Сборник научных статей. – СПб.: Институт бизнеса и права, 2008 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ibl.ru/konf/041208/25.html>

REFERENCES

- Andreev, A. A. "Otkrytye innovatsii" [Open Innovation]. <http://www.ibl.ru/konf/041208/25.htm>
- Barmutskiy, R. I. "Metodologiya vyavleniya skrytykh rezervov innovatsionnogo potentsiala predpriatiia" [Methodology for detection of hidden reserves innovative potential of the enterprise]. *Vestnik BNTU*, no. 4 (2010): 94-98.
- Farat, O. V., and Rusyn-Hrynyuk, R. R. "Formuvannia struktury innovatsionnoho potentsialu pidpriemstva ta osoblyvosti upravlinnia ioho rozvytkom" [Formation of innovative potential of enterprise structures and features of the management of its development]. *Visnyk NU «Lvivska politekhnika»*, no. 684 (2010): 273-277.
- Omarov, A. M. *Ekonomika promyshlennogo predpriatiia* [The economy of the industrial enterprise]. Moscow: Ekonomika, 1995.
- Riepina, I. M. "Modeli transformatsii resursiv v aktyvy pidpriemstva" [Models transforming resources into assets of the company]. *Formuvannia rynkovoї ekonomiky. Spets. vyp. "Rehionalnyi rozvytok Ukrainy: problemy ta perspektyvy"*, vol. II (2011): 668-675.
- Reshetko, N. I. "Pokazateli otsenki effektivnosti deiatelnosti otechestvennogo infokommunikatsionnogo kompleksa" [Performance evaluation of the effectiveness of the domestic info-communication sector]. *Innovatsii v nauke*, no. 28 (2013): 176-180.
- Reshetko, N. I. "Rol CRM-sistem v razrabotke i realizatsii strategii razvitiia predpriatiia" [The role of CRM-systems in the design and implementation of enterprise development strategies]. *Menedzhment v Rossii i za rubezhom*, no. 6 (2007): 138-141.

Riepina, I. M. "Dialektychni protyrichchia transformatsii resursiv v aktyvyu pidpriemstva" [Dialectical contradictions transforming resources into assets of the company]. *Ekonomichniy chasopys-XXI*, no. 11-12 (1) (2012): 34-36.

Sheer, A.-V. *Biznes-protsessy. Osnovnye poniatia. Teoriia. Metody* [Business processes. Basic concepts. Theory. Methods]. St. Petersburg: Vest-Metatekhnologiya, 2000.

Voronin, V. B. "Razvitie institutsionalnykh usloviy strategicheskogo upravleniia predpriatiem v informatsionnoy ekonomike" [Development of the institutional environment of strategic management in the information economy]. *Dis. ... kand. ekon. nauk: 08.00.05*, 2006.

УДК 330.65

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ

© 2015 КУЗЬМИНЧУК Н. В., ОЛЕКСЮК Т. В.

УДК 330.65

Кузьминчук Н. В., Олексюк Т. В. Аналіз фінансової безпеки підприємств машинобудування

Мета статті полягає у характеристиці особливостей реалізації фінансової безпеки підприємств машинобудування. При аналізі, систематизації та узагальненні наукових праць багатьох учених було обґрунтовано та проаналізовано систему показників фінансової безпеки підприємства. У результаті дослідження було реалізовано такі етапи: 1) обґрунтування застосування сукупності показників для оцінки рівня фінансової безпеки машинобудівного підприємства (на основі критеріального підходу); 2) аналітична обробка показників, що характеризують стан розвитку фінансової безпеки. Використання економіко-математичного методу кластерного аналізу дозволило розподілити підприємства за якісними ознаками стану розвитку фінансової безпеки по трьох рівнях: високий, середній та низький, а також здійснити співставлення станів розвитку за складовими фінансової безпеки. Перспективою подальших досліджень у даному напрямі є розробка моделі заходів з метою протидії загрозам фінансової безпеки для підприємств із різним її станом.

Ключові слова: фінансова безпека, складові фінансової безпеки, кластерний аналіз, стан розвитку.

Рис.: 3. **Табл.:** 10. **Бібл.:** 10.

Кузьминчук Наталія Валеріївна – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри економічної кібернетики та маркетингового менеджменту, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Фрунзе, 21, Харків, 61002, Україна)

E-mail: nkuzminchuk@ukr.net

Олексюк Тетяна Василівна – аспірантка, кафедра економічної кібернетики та маркетингового менеджменту, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Фрунзе, 21, Харків, 61002, Україна)

E-mail: otv4833@gmail.com

УДК 330.65

UDC 330.65

Кузьминчук Н. В., Олексюк Т. В. Анализ финансовой безопасности предприятий машиностроения

Цель статьи заключается в характеристике особенностей реализации финансовой безопасности предприятий машиностроения. При анализе, систематизации и обобщении научных трудов многих ученых была обоснована и проанализирована система показателей финансовой безопасности предприятия. В результате исследования были реализованы следующие этапы: 1) обоснование применения совокупности показателей для оценки уровня финансовой безопасности машиностроительного предприятия (на основе критериального подхода); 2) аналитическая обработка показателей, характеризующих состояние развития финансовой безопасности. Использование экономико-математического метода кластерного анализа позволило распределить предприятия по качественным признакам состояния развития финансовой безопасности на три уровня: высокий, средний и низкий, а также осуществить сопоставление состояний развития по составляющим финансовой безопасности. Перспективой дальнейших исследований в данном направлении является разработка модели мероприятий с целью противодействия угрозам финансовой безопасности для предприятий с различным ее состоянием.

Ключевые слова: финансовая безопасность, составляющие финансовой безопасности, кластерный анализ, состояние развития.

Рис.: 3. **Табл.:** 10. **Библ.:** 10.

Кузьминчук Наталья Валериевна – доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой экономической кибернетики и маркетингового менеджмента, Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт» (ул. Фрунзе, 21, Харьков, 61002, Украина)

E-mail: nkuzminchuk@ukr.net

Олексюк Татьяна Васильевна – аспирантка, кафедра экономической кибернетики и маркетингового менеджмента, Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт» (ул. Фрунзе, 21, Харьков, 61002, Украина)

E-mail: otv4833@gmail.com

Kuzminchuk N. V., Oleksiuk T. V. Analysis of Financial Security of Machine-Building Enterprises

The article is aimed to characterize the implementation of financial security of machine-building enterprises. In analysis, systematization and generalization of scientific works by many scientists, the system of indicators of financial security of enterprise has been substantiated and analyzed. As result of the study, the following steps have been implemented: 1) rationale for applying the set of indicators to assess the level of financial security of machine-building enterprise (criterion-based approach); 2) analytical processing of indicators characterizing the status of development of financial security. Using the economic-mathematical method of cluster analysis helped to distribute enterprises according to quality grounds in terms of status of financial security by three following levels: high, middle and low, as well as to implement comparison of development states by the components of financial security. Prospect of further research in this area is to develop a model of activities to counter threats to financial security for enterprises with different status of financial security.

Key words: financial security, financial security components, cluster analysis, status of development.

Pic.: 3. **Tabl.:** 10. **Bibl.:** 10.

Kuzminchuk Nataliya V. – Doctor of Science (Economics), Professor, Head of the Department of Economic Cybernetics and Marketing Management, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (vul. Frunze, 21, Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: nkuzminchuk@ukr.net

Oleksiuk Tetiana V. – Postgraduate Student, Department of Economic Cybernetics and Marketing Management, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (vul. Frunze, 21, Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: otv4833@gmail.com